

Raport z rynku CO₂

Nr 16, lipiec 2013

Analiza kształtowania się poziomu cen jednostek EUA w lipcu

Dzienne ceny zamknięcia rynku uprawnień EUA na rynku spot (wykres 1) w lipcu 2013 roku poruszały się w przedziale od 4,00 do 4,66 euro. Poziom minimum i maksimum cenowego został wyznaczony odpowiednio w 10 i 3 dniu handlowym miesiąca. W porównaniu do czerwca zakres zmienności cen uprawnień EUA w lipcu był niższy i stanowił 16,50% cenowego minimum lipca.

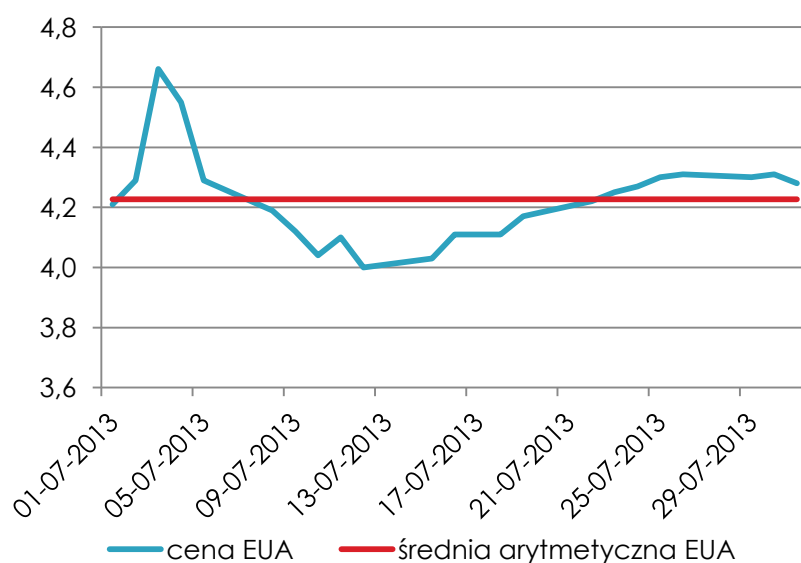
Pierwsze dni transakcyjne lipca (1-3 lipca) to wzrost ceny uprawnień związany z nadzieją na

przyjęcie nowego projektu czasowego wycofania części uprawnień z rynku podczas głosowania w Parlamencie Europejskim. Nawet informacja o wezwaniu przez czeski rząd swoich europarlamentarzystów do odrzucenia projektu, nie wpłynęła negatywnie na tendencję wzrostową uprawnień EUA. Godnym uwagi był dzień 3 lipca, podczas którego odbyło się głosowanie nad wprowadzeniem backloadingu. W tym dniu ceny uprawnień EUA początkowo spadały, ale po przyjęciu propozycji backloadingu nastąpił ich wzrost, aż do 4,86 euro (wzrost o 13% w stosunku do ceny zamknięcia z dnia poprzedniego). Inwestorzy mimo wszystko szybko ostudzili swoje zamiary zakupowe i sesja w tym dniu zakończyła się wynikiem 4,66 euro. Należy pamiętać, że propozycja backloadingu, aby stać się prawem, wciąż wymaga zatwierdzenia przez kraje członkowskie UE. Jest to długi proces. Ewentualne zmniejszenie ilości uprawnień EUA sprzedawanych w drodze aukcji nie nastąpi wcześniej niż w 2014 roku. Analitycy rynkowi są zdania, że ewentualna implementacja

propozycji backloadingu do prawa unijnego może przyczynić się do podwojenia cen uprawnień EUA (w okolicach 8-9 euro, w okresie 2013-2020) w stosunku do ich obecnych wartości. Jednak według opinii Point Carbon, aby zachęcić podmioty do inwestycji w niskoemisyjne technologie, ceny uprawnień EUA powinny znajdować się na niebotycznym poziomie ok. 40-50 euro za uprawnienie EUA.

Dzień po głosowaniu trend się odwrócił. Kurs uprawnień EUA znalazł się w tendencji spadkowej aż do 12 lipca, kiedy to zanotowano

Wykres 1. Dienne ceny zamknięcia uprawnień EUA na rynku spot w lipcu 2013 roku [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych Point Carbon

Tabela 1. Przyczyny większych „wahnięć cenowych” na rynku uprawnień EUA w lipcu 2013 roku

L.p	Data	% zmiana ceny w stosunku do dnia sprzed okresu	Przyczyna wzrostu/spadku ceny EUA
1	1-3 lipca	+10,69%	<ul style="list-style-type: none"> • Pozytywne nastroje przed głosowaniem w sprawie backloadingu • Działania spekulacyjne
2	4-10 lipca	-13,30%	<ul style="list-style-type: none"> • Nieobecność większości uczestników rynku EU ETS pochodzących z USA z powodu święta narodowego • Kapitalizacja zysków po uprzednim wzroście • Informacja o niższej niż w analogicznym miesiącu w ub. roku produkcji przemysłowej w Niemczech • Brak zainteresowania rynkiem przedsiębiorstw oczekujących na darmowe uprawnienia
3	11 lipca	+1,49%	<ul style="list-style-type: none"> • Informacja o osłabieniu dolara względem euro
4	12 lipca	-2,44%	<ul style="list-style-type: none"> • Brak zainteresowania rynkiem przedsiębiorstw oczekujących na bezpłatne uprawnienia
5	15-30 lipca	+7,75%	<ul style="list-style-type: none"> • Przekonanie (potwierdzone pod koniec lipca przez KE) inwestorów o późniejszym, niż przewidywano, rozdysponowaniu darmowych uprawnień dla instalacji • Zaplanowana na sierpień mniejsza liczba uprawnień na aukcjach unijnych, niemieckich i angielskich
6	31 lipca	-0,70%	<ul style="list-style-type: none"> • Lekka korekta kursu ceny uprawnień do emisji

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie informacji prasowych.

minimum tego miesiąca – 4,00 euro. Powodem takiego stanu rzeczy w pierwszej fazie spadku były działania spekulacyjne i kapitalizacja zysków inwestorów oraz święto narodowe w USA w dniu 4 lipca (mniejszy popyt ze strony graczy z USA działających na rynku EU ETS). Później pojawiły się informacje o niższej niż w analogicznym miesiącu w ubiegłym roku produkcji przemysłowej na niemieckim rynku, co mogło być przejawem słabnącego zapotrzebowania na energię.

Niskie obroty na giełdach handlujących uprawnieniami EUA, spowodowane niepewnością co do terminu alokacji darmowych uprawnień dla przemysłu i ciągłą dostawą uprawnień z aukcji unijnej, niemieckiej i brytyjskiej miały wpływ na dalszy spadek ceny uprawnień do najniższej wartości w miesiącu, tj. 4 euro w dniu 12 lipca. Kursowi

uprawnień EUA nie pomogła nawet informacja o osłabieniu amerykańskiego dolara w stosunku do euro.

Okazało się, że cena 4 euro z dnia 12 lipca stanowi poziom wsparcia dla inwestorów, ponieważ przez kolejne 10 dni handlowych lipca (tj. do 26 lipca) kurs uprawnień do emisji nie zanotował spadku ceny, tak długi okres wzrostu miał miejsce ostatnio 5 lat temu. Powyższe wzrosty były wynikiem przekonania inwestorów o przesunięciu terminu wydania darmowych uprawnień dla przemysłu (ze względu na okres wakacyjny, najwcześniej mogłoby to nastąpić we wrześniu) oraz zmniejszenia od 1 sierpnia o połowę wolumenów uprawnień EUA wystawianych na aukcjach z uwagi sezon wakacyjny (jest to przepis wynikający bezpośrednio z rozporządzenia aukcyjnego).

Warty odnotowania jest fakt, że w dniu 25 lipca od dołu została przekroczona średnia miesięczna miesiąca wynosząca 4,22 euro.

Ostatnie dni lipca charakteryzowały się niskimi obrotami na rynku oraz stabilizacją cen uprawnień EUA w okolicach 4,3 euro. W sierpniu jednak może być mniej stabilnie, ponieważ instalacje EU ETS mogą pracować z mniejszą intensywnością, z uwagi na wakacyjne urlopy wypoczynkowe pracowników.

Analiza kształtowania się poziomu cen jednostek CER w lipcu

Dzienne ceny zamknięcia jednostek CER na rynku spot w lipcu 2013 roku (przedstawione na wykresie 2) poruszały się w korytarzu cenowym wyznaczonym przez skrajne punkty miesięcznego minimum (0,50 euro) oraz maksimum (0,56 euro). Skrajne wartości zostały odnotowane pomiędzy 13 a 16 dniem transakcyjnym miesiąca (minimum) oraz 20 i 26 dnia transakcyjnego miesiąca. Zakres różnicowania cen jednostek CER w maju wyniósł tylko 0,06 euro.

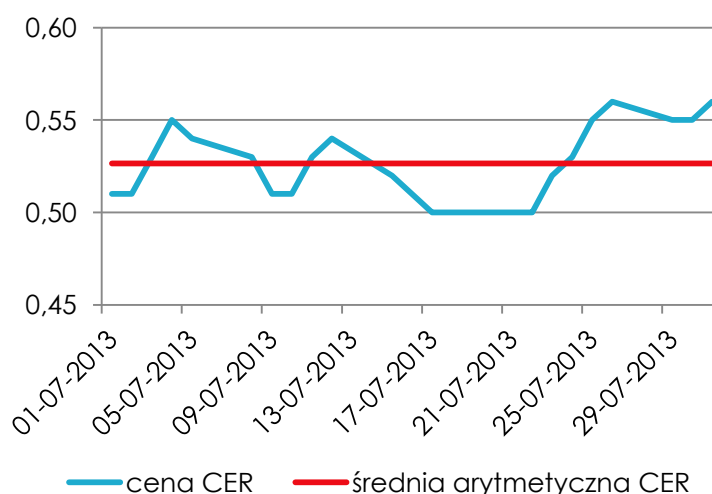
W lipcu, po dwumiesięcznym trendzie wzrostowym, wartość wyceny jednostek CER ustabilizowała się i przez niemal cały miesiąc nie wychodziła poza przedział cenowy 0,50 - 0,55 euro. Początek miesiąca dla wyceny CER to kontynuacja trendu wzrostowego z czerwca aż do poziomu 0,55 euro osiągniętego czwartego dnia transakcyjnego lipca. W tym przypadku czynnikiem pro-wzrostowym był spadek podaży jednostek CER w lipcu, kiedy wydano zaledwie 18,3 mln jednostek przy dotychczasowej średniej miesięcznej na poziomie 33 mln (spadek o ponad 55%). Niewątpliwie przyczynili się do tego dostawcy projektów w

ramach Mechanizmu Czystego Rozwoju (ang. Clean Development Mechanism), którzy zgłosili zapotrzebowanie na zaledwie 12,5 mln kredytów, czyli o 62 % mniej niż wynosi średnia miesięczna. Niskie ceny jednostek CER oraz zakaz wykorzystania kredytów pochodzących z niektórych gazów przemysłowych, obowiązujący od 1 maja 2013 r. spowodowały, że pozyskiwanie jednostek w ramach wykonywanych projektów staje się coraz mniej opłacalne.

17 lipca odnotowane zostało minimum miesiąca, tj. 0,50 euro, które dodatkowo utrzymywało się przez kolejne cztery dni transakcyjne. W dalszym okresie miesiąca nastąpiło jeszcze kilka mniej znaczących korekt cenowych i na koniec miesiąca odnotowano stosunkowo wysokie wyceny jednostek CER na poziomie 0,55-0,56 euro.

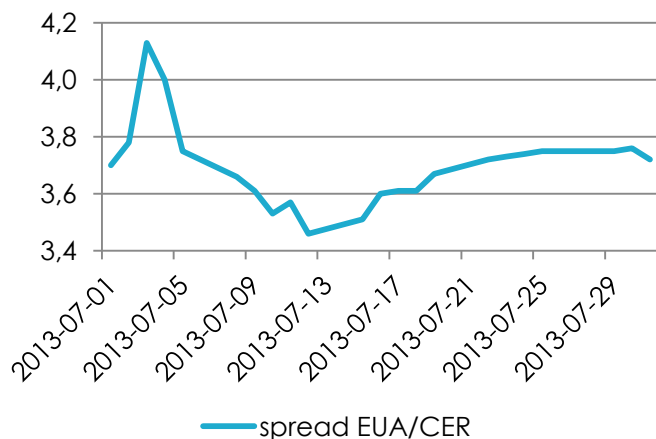
Średnia arytmetyczna z całego miesiąca (czerwona linia na wykresie 2), na poziomie 0,53 euro, była wyższa o 15% od średniej z poprzedniego miesiąca, co potwierdziło nieznaczną tendencję wzrostową wyceny CER idącą w kierunku jej stabilizacji. Wykres kształtowania się cen jednostek CER przeciął

Wykres 2. Dienne ceny zamknięcia jednostek CER na rynku spot w lipcu 2013 roku [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych Point Carbon

Wykres 3. Spread EUA/CER w lipcu 2013 r. [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych Point Carbon

linię średniej cztery razy.

Co do przyszłości cen jednostek CER analitycy rynkowi są podzieleni. Jak przewidują m.in. Thomson Reuters Point Carbon oraz Consus, do końca roku ceny CER mogą dalej rosnąć, ale już w mniej dynamiczny sposób.

Lipcowy spread EUA/CER

Należy zauważyć, że wykres spreadu EUA/CER (wykres 3) wygląda niemal identycznie jak wykres cen uprawnień EUA (wykres 1). W lipcu poziom spreadu utrzymywał się na podobnym poziomie jak w poprzednim miesiącu, tj. większość wycen mieściła się w korytarzu cenowym pomiędzy 3,5 a 4,0 euro. Wartości te zostały przekroczone tylko 2 razy, a było to minimum oraz maksimum cenowe miesiąca. Najwyższy poziom spreadu został osiągnięty 3 lipca i wyniósł 4,13 euro, co wynikało ze wzrostu wyceny jednostek EUA po głosowaniu zatwierdzającym backloading. Ten dzień był najbardziej korzystnym momentem do zamiany jednostek CER na uprawnienia EUA. Najgorszym dniem do wymiany był 12 lipca z wartością spreadu na poziomie 3,46 euro.

Początek miesiąca dla wyceny spreadu EUA/CER to wyraźny pik wzrostowy - trzeciego dnia transakcyjnego odnotowane zostało maksimum tego miesiąca. Miała na to wpływ głównie dość wysoka wycena uprawnień EUA. W kolejnych dniach transakcyjnych wycena spreadu EUA/CER obniżała się stopniowo by osiągnąć wartość poniżej 3,5 euro w dniu 12 lipca. Odnotowana w tym dniu wycena, tj. 3,46 euro, była najniższą w tym miesiącu. W drugiej połowie miesiąca wycena spreadu bardzo powoli zaczęła zyskiwać na wartości, aby jednak zakończyć lipiec delikatną korektą spadkową z wyceną 3,72 euro.

Kompilacja najważniejszych wydarzeń rynkowych w lipcu 2013 roku:

- **3 lipca** – Głosowanie Parlamentu Europejskiego nad przyjęciem poprawki zmieniającej dyrektywę 2003/87/WE i umożliwiającej czasowe wycofanie 900 mln uprawnień do emisji z rynku EU ETS.
- **22 lipca** – Przerwa wakacyjna Parlamentu Europejskiego, która potrwa do 25 sierpnia.
- **23 lipca** – Przerwa techniczna w unijnym rejestrze uprawnień.
- **29 lipca** – Przerwa wakacyjna Parlamentu RP oraz Komisji Europejskiej, która potrwa do 25 sierpnia.
- **30 lipca** – Komisja Europejska poinformowała, że we wrześniu ogłosi dane dotyczące alokacji darmowych uprawnień do emisji dla przemysłu na III okres rozliczeniowy.

Lipcowa aktualizacja prognoz cen uprawnień EUA i jednostek CER w latach 2013-2020

Prognozowania cen uprawnień EUA w przyszłym okresie EU ETS można dokonać według dwóch obecnie przyjmowanych sposobów, tj.: według projekcji EUA w poszczególnych latach wykonywanych przez

Tabela 2. Notowania cen kontraktów terminowych futures EUA z dnia 30 lipca 2013 r. [w euro]

Rodzaj kontraktu/prognoza cen EUA	Rok z okresu 2013-2020							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ICE ECX EUA Futures December*	4,37	4,53	4,71	4,86	5,07	5,30	5,56	5,82
Średnia w całym okresie	5,03							

*z terminem zapadalności w grudniu danego roku.

Źródło : www.barchart.com

Tabela 3. Okresowe szacunki cen uprawnień EUA oraz jednostek CER [w euro]

Instytucja/okres	2013		2014		2015		2013-2020	
	EUA	CER	EUA	CER	EUA	CER	EUA	CER
Jednostki								
Schwartzthal Kapital	4,25	0,45	5,75	0,85	7	1,25	7,5	1,50
Point Carbon	5	0,50	6	0,60	8	0,60	6,5	0,40
Consus	4,21	0,22	5,41	0,36	6,99	0,38	6,64	0,39
Solvay Energy Service	10	2,5	11	3	12	3	12,10	2
Nomisma Energia	4,36	0,42	5,4	0,50	6,90	0,70	10,70	0,50
Średnia	5,56	0,82	6,71	1,06	8,18	1,19	8,69	0,96

Źródło: Point Carbon, 12 lipca 2013 r.

znane instytucje finansowe, takie jak np. Point Carbon lub poprzez notowania kontraktów terminowych futures¹, których instrumentem bazowym są uprawnienia EUA, a termin wygaśnięcia kontraktu przypada na grudzień kolejnego roku.

W tabeli 2 zamieszczono informacje o wycenach grudniowych kontraktów terminowych EUA z najbardziej płynnego w tej

chwili rynku uprawnień EUA (o najwyższym wolumenie transakcji) – giełdy ICE/ECX. Dane, o których mowa powyżej, zostały opublikowane w dniu 30 lipca 2013 roku. Biorąc pod uwagę fakt, że termin zapadalności kontraktów przypada na ostatni miesiąc każdego roku notowań, posłużono się okresem 2013-2020.

W porównaniu z ostatnim miesiącem wycena kontraktów wzrosła, ale jedynie nieznacznie – średnia w całym okresie jest wyższa o 0,02 euro w porównaniu do średniej z poprzedniego miesiąca. Podobnie jak w czerwcu wyceny na okres 2017-2020 przekroczyły próg 5 euro. Pomimo to, w lipcu odnotowano dwie wyceny, które były niższe

¹ Kontrakt future to instrument finansowy, będący rodzajem umowy, zawartej pomiędzy kupującym (sprzedającym) a giełdą, w której sprzedający zobowiązuje się sprzedać określony instrument bazowy za ściśle określoną cenę w ściśle określonym terminie. Standardowe kontrakty terminowe wygasają w grudniu danego roku (do tego czasu można nimi obracać na giełdzie). Najbardziej płynnym obecnie rynkiem kontraktów EUA futures jest ICE/ECX z siedzibą w Londynie.

niż w czerwcu dla analogicznego okresu zapadalności, tj. w 2016 oraz 2020 r. Takie nieznaczące wahania cen na rynku futures pokazują, że wiodącym trendem jest obecnie chęć stabilizacji wyceny uprawnień do emisji.

W tabeli 3 zamieszczono prognozy cen EUA w okresie 2013-2020 pięciu instytucji finansowych i analitycznych. W porównaniu do czerwcowego zestawienia największe zmiany zaszyły w prognozie firmy Point Carbon dotyczącej uprawnień do emisji (EUA). W związku z przegłosowaniem opcji backloadingu na sesji plenarnej Parlamentu Europejskiego Point Carbon podniósł prognozowane ceny nawet o 3 euro (2015 rok). Co do prognoz dotyczących jednostek CER firma Point Carbon pozostawiła je na niezmiennym poziomie, w porównaniu do poprzedniej prognozy. Firma Schwartzthal Kapital postąpiła podobnie jak Point Carbon i podwyższyła wartość EUA w nadchodzących latach, największą zmianą było podwyższenie ceny EUA na rok 2015 o 2 euro. W przypadku prognozy jednostek CER, instytucja Schwartzthal Kapital najbardziej podwyższyła ich cenę, bo aż o 0,7 euro. Pozostałe firmy były ostrożniejsze w swoich prognozach. Nomisma Energia nawet obniżyła prognozę EUA dla lat 2014-2015 o około 0,5 euro. W pozostałych latach zmiany prognozowanych cen zarówno EUA jak i CER nie były wyższe niż 0,30 euro. Podobnie miało to miejsce w

prognozie przygotowanej przez firmę Consus. Solvay zostawił prognozy na niezmiennym poziomie.

Głosowanie Parlamentu Europejskiego nad przyjęciem backloadingu

W dniu 3 lipca 2013 roku odbyło się głosowanie Parlamentu Europejskiego nad przyjęciem poprawki, zmieniającej dyrektywę 2003/87/WE i umożliwiającą czasowe

Tabela 4. Podział głosów w PE podczas głosowania w sprawie backloadingu w rozbiciu na posłów z poszczególnych państw członkowskich

Kraj	Za	Przeciw	Wstrzymujący się	Nie-obecni	Suma
Austria	14	4	0	1	19
Belgia	18	4	0	0	22
Bułgaria	5	7	4	2	18
Chorwacja	6	5	1	0	12
Cypr	0	5	0	1	6
Czechy	6	13	1	2	22
Dania	12	0	1	0	13
Estonia	3	3	0	0	6
Finlandia	5	5	0	3	13
Francja	52	20	0	2	74
Grecja	5	12	4	1	22
Hiszpania	16	10	24	4	54
Holandia	17	8	0	1	26
Irlandia	8	2	0	2	12
Litwa	5	4	2	1	12
Luksemburg	4	2	0	0	6
Łotwa	3	4	1	1	9
Malta	3	2	0	1	6
Niemcy	43	46	1	9	99
Polska	0	49	1	1	51
Portugalia	11	6	3	2	22
Rumunia	13	13	1	6	33
Słowacja	11	1	1	0	13
Słowenia	7	1	0	0	8
Szwecja	13	0	0	7	20
Węgry	7	12	0	3	22
Wielka Brytania	32	32	1	8	73
Włochy	25	41	0	7	73
Ogółem	344	311	46	42	766

Źródło: opracowanie własne KOBiZE na podstawie informacji prasowych

wycofanie części uprawnień do emisji. Było to już drugie głosowanie nad tym projektem na forum plenarnym. W pierwszym, które odbyło się 16 kwietnia br. pomysł backloadingu został odrzucony. Po pierwszym głosowaniu przeprowadzono konsultacje i część zaproponowanych zmian zaimplementowano do nowej wersji projektu. Wynikiem 344 za, 311 przeciw i przy 46 europarlamentarzystach wstrzymujących się od głosu pomysł wprowadzenia backloadingu został przyjęty (tabela 4).

Natychmiastową reakcją był wzrost ceny uprawnień w dniu głosowania, do 4,86 euro, by na koniec dnia osiągnąć pułap 4,66 euro (najwyższa wartość uprawnienia do emisji w lipcu).

Wprowadzona poprawka do dyrektywy 2003/87/WE umożliwiłaby czasowe wycofanie części uprawnień, ale dopiero po przeprowadzeniu analizy wpływu backloadingu na sektory narażone na ryzyko ucieczki emisji.

Aby projekt backloadingu mógł wejść w życie, potrzebna jest jeszcze akceptacja państw członkowskich. Dyskusja i głosowanie w tej sprawie odbędzie się prawdopodobnie jesienią.

Wejście Chorwacji do UE oraz EU ETS

Chorwacja od 1 lipca 2013 r. jest 28. członkiem Unii Europejskiej, a tym samym obowiązują ją wszystkie przepisy przyjęte przez UE, w tym również zasady wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami do emisji. Na wykresie 4 przedstawiono projekcję emisji gazów cieplarnianych Chorwacji. W dalszej części omówiono przyjęte przez Chorwację cele redukcyjne oraz obowiązującą legislację.

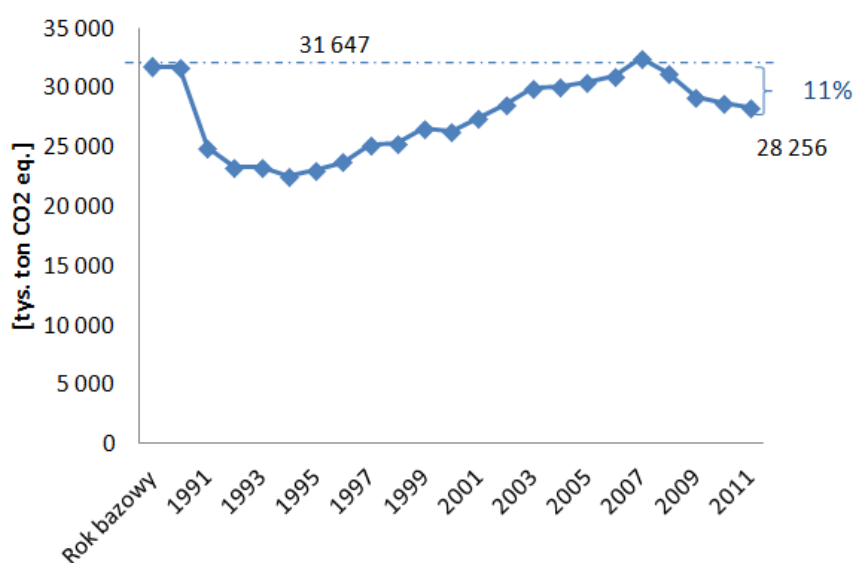
Wielkości emisji gazów cieplarnianych

Chorwacja ma obecnie jedną z najmniejszych emisji na mieszkańca i jest odpowiedzialna za mniej niż 0,1% łącznej emisji wśród państw z załącznika I Protokołu z Kioto. Całkowita emisja gazów cieplarnianych w 2011 r. była o 11% niższa w porównaniu do poziomu z roku

bazowego 1990 r. i wynosiła 28 256 tys. ton CO₂ eq. Według wstępnych informacji podawanych przez źródła rządowe rok 2012 był piątym z kolei rokiem, w którym sumaryczna wielkość emisji spadała, osiągając poziom najniższy od 1998 r.

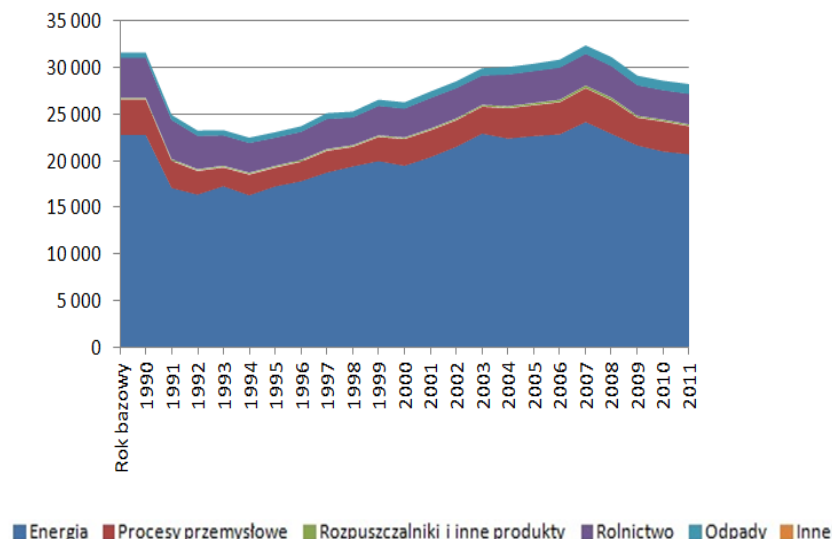
Na wykresie 4 został przedstawiony historyczny poziom emisji w Chorwacji. W latach 1991-1994 obniżenie emisji było wywołane spadkiem aktywności gospodarczej z powodu wojny w byłej Jugosławii. Od 1995 do 2007 r. emisja w Chorwacji zaczęła ponownie rosnąć

Wykres 4. Emisja gazów cieplarnianych w Chorwacji w latach 1990-2011

Źródło: opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych UNFCCC

Wykres 5. Struktura emisji gazów cieplarnianych [tys. ton CO₂ eq.]

Źródło: Dane UNFCCC, stan na dzień 2 lipca 2013 r.

w tempie ok. 3,4% rocznie. Po 2008 r. nastąpiło wyhamowanie wzrostu, co jest częściowo efektem działań podjętych w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z Protokołu z Kioto i częściowo wynikiem wpływu kryzysu gospodarczego.

Udział poszczególnych sektorów w emisji

Największy udział w całkowitej emisji mają sektory: energetyki, rolnictwa i przemysłu (wykres 5).

W 2011 r. emisje CO₂ z sektora energetyki wynosiły 20 715 tys. ton CO₂ eq., co stanowi 73,3% całkowitej emisji gazów cieplarnianych w Chorwacji.²

W sektorze rolnictwa, podstawowe znaczenie mają emisje N₂O i CH₄ (związane z hodowlą bydła, uprawą gruntów rolnych oraz emisją pochodzącą z rozkładu odpadów zwierzęcych). Ogółem emisja w sektorze rolnictwa w 2011 r. wyniosła 3 319 tys. ton CO₂ eq., co stanowiło 11,7% całkowitej krajowej emisji gazów cieplarnianych.

W sektorze przemysłowym głównymi źródłami emisji są: produkcja cementu, wapna, amoniaku i kwasu azotowego oraz wykorzystanie fluorowęglowodorów (HFC) w chłodnictwie i klimatyzacji. Emisja z sektora przemysłu w 2011 r. wyniosła ok. 3 000 tys. ton CO₂ eq., co stanowiło 10,6% całkowitej krajowej emisji gazów cieplarnianych.

Projekcje emisji

Z projekcji emisji gazów cieplarnianych³ wynika, że emisja Chorwacji do 2020 r. będzie rosnąć. Dodatkowo, jeśli nie zostaną zastosowane dodatkowe działania mające na celu redukcję emisji, które mogłyby wpłynąć na zahamowanie tego trendu, wielkość emisji w Chorwacji może w 2030 r. podwoić się w stosunku do poziomu w roku bazowym 1990.

Cele redukcyjne i obowiązująca legislacja

W I okresie rozliczeniowym Protokołu z Kioto Chorwacja zobowiązała się do redukcji emisji średniorocznie na poziomie 95% względem poziomu w 1990 roku (rok bazowy). Decyzja 7/CP12 umożliwiła Chorwacji dodanie 3 500 tys. ton CO₂ eq. do wielkości emisji z roku bazowego, co miało uwzględniać emisję pochodzącą z części sektora energetycznego, który znajdował się poza granicami dzisiejszej Chorwacji (w byłej Jugosławii). Na lata 2013-2020 Chorwację będzie obowiązywał cel redukcyjny zgłoszony przez UE.

Na poziomie krajowym dokumentem określającym cele i sposoby realizacji

² Raport z inwentaryzacji gazów cieplarnianych Republiki Chorwacji na lata 1990-2011 (NIR 2013)

³ Piąty Raport Rządowy dla Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu

zobowiązań redukcyjnych jest Narodowa Strategia i Plan Działań na rzecz Realizacji Konwencji i PzK, który jest integralną częścią przyjętego w maju 2008 r. Planu Ochrony i Poprawy Jakości Powietrza na lata 2008-2011 (Dz. U. 61/2008). W Planie Działań określono 33 środki łagodzenia zmian klimatycznych, które obecnie są w trakcie realizacji lub w przygotowaniu.

W przypadku EU ETS instalacje w Chorwacji obowiązują identyczne zasady co pozostałe instalacje UE-27 oraz EFTA (Islandia, Lichtenstein oraz Norwegia), tj. przydział uprawnień na podstawie określonych benchmarków, brak bezpłatnych uprawnień dla producentów energii elektrycznej (w przeciwieństwie do 10 państw, w tym Polski, którym zgodnie z art. 10c dyrektywy EU ETS przysługuje derogacja) oraz konieczność zakupu brakujących uprawnień na giełdzie. Chorwacja jeszcze przed przystąpieniem do UE rozpoczęła wdrażać system w swoim kraju. Wytypowano 73 instalacje, które weszły do systemu z dniem 1 lipca 2013 r. Wejście do UE oznacza dla Chorwacji także konieczność ograniczenia emisji w sektorach poza EU ETS, tj. transport czy rolnictwo, o 11% w 2020 r. w stosunku do emisji z 2005 r.

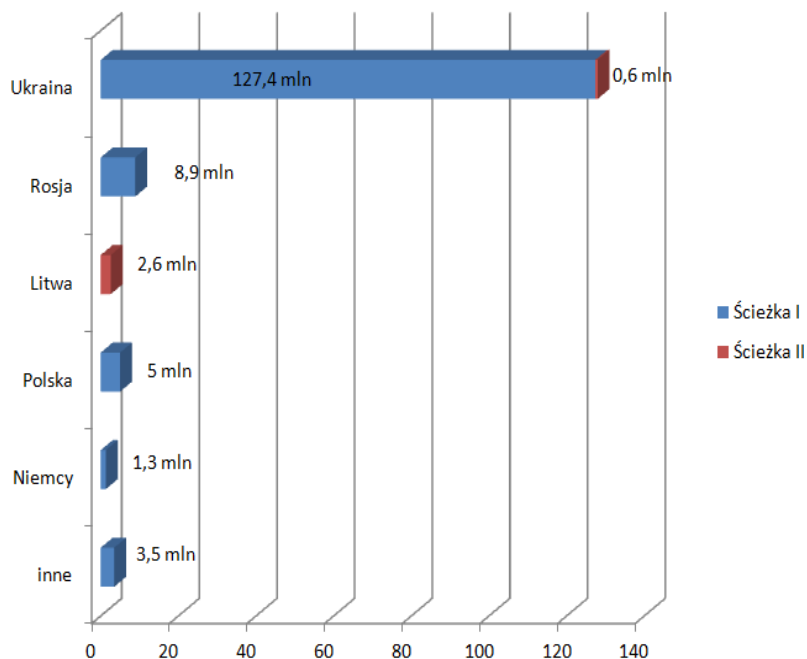
Światowa podaż jednostek CER

Z danych publikowanych przez Sekretariat Konwencji Klimatycznej⁴ wynika, że do końca lipca zarejestrowano 7 128 projektów CDM (ang. *Clean Development Mechanism*).

Liczba jednostek CER wydanych do końca lipca wynosi ponad 1 365 mln, czyli w ciągu

⁴ www.unfccc.int

Wykres 6. Liczba wydanych jednostek ERU w 2013 r. (z podziałem na ścieżkę I i ścieżkę II)

Źródło: opracowanie KOBIZE na podstawie danych UNFCCC (dane z dn. 24.07.2013 r.)

ostatniego miesiąca wydano ok. 12 mln jednostek CER. Liczba jednostek CER wydanych w związku z realizacją projektów programowych CDM nie zmienia się od kilku miesięcy i cały czas jest na poziomie ok. 58,4 tys. CER.

Światowa podaż jednostek ERU

Z danych publikowanych co miesiąc przez Sekretariat Konwencji Klimatycznej dotyczących wydawanych jednostek ERU wynika, że do 24 lipca br. wydano ponad 806 mln ERU, z czego ponad 149 mln wydano od początku 2013 r.

Wykres 6 przedstawia informacje nt. wydawania jednostek ERU w 2013 r. przez kraje najważniejsze dla podaży tych jednostek.

Podaż jednostek ERU z Polski

W lipcu w Rejestrze Unii dokonano transferu 304,8 tys. ERU za redukcje emisji osiągnięte w związku z realizacją w Polsce dwóch projektów

wspólnych wdrożeń: „Grupa Odnawialnych Źródeł Energii PWB I” oraz „Rozszerzenie i rozwój Energii Geotermalnej, Zakopane, Polska”.

Całkowita liczba jednostek ERU wydanych w związku z realizacją projektów realizowanych w Polsce wyniosła dotychczas ok. 18,9 mln, z czego od początku 2013 r. wydano ok. 5,1 mln.

Informacje z rynku

- Komisja Europejska opublikowała na swojej stronie internetowej⁵ listę pozytywną jednostek CER i ERU, które zostały dopuszczone w rejestrze UE do wykorzystania w systemie EU ETS. Na liście pozytywnej są jednostki, które można wykorzystywać w systemie EU ETS w latach 2013 – 2020 i zawiera ona informacje o 7 470 projektach (nr ITL, gospodarz projektu, rodzaj jednostki, rodzaj projektu). Drugi plik zawiera dane dotyczące projektów JI realizowanych w ramach ścieżki I w krajach spoza UE (Nowa Zelandia, Rosja i Ukraina), których jednostki dopuszczono do wykorzystania w EU ETS. Natomiast trzecia lista to lista negatywna, zawierająca informacje nt. projektów JI i CDM (nr ITL, gospodarz projektu, rodzaj jednostki, rodzaj projektu), z których jednostki nie są dopuszczone do wykorzystania w EU ETS w latach 2013-2020. Na liście negatywnej jest 28 projektów, w tym 5 projektów JI (trzy dotyczące N₂O – francuski i dwa niemieckie oraz dwa dotyczące HFC-23 – rosyjskie).
- W związku z wejściem w życie Rozporządzenia rejestrowego⁶ oraz

pracami nad projektem Rozporządzenia określającego procent wykorzystania jednostek Kioto zgodnie z Dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (ang. RICE) Komisja Europejska zaktualizowała „Najczęściej zadawane pytania” na swojej stronie internetowej.

- The Institute for Global Environmental Strategies (IGES) opublikował zaktualizowaną bazę (IGES National Registry Database) zawierającą dane o wydawaniu, transferach i umarzeniu jednostek Kioto w krajach z Załącznika I Konwencji Klimatycznej. W bazie znajdują się dane dotyczące jednostek AAU, CER, ERU i RMU⁷.
- Mechanizm czystego rozwoju (CDM) w połowie lipca br. osiągnął liczbę 7 tys. zarejestrowanych projektów. Siedmiotysięczny projekt dotyczy utylizacji biogazu na dwóch farmach tuczu trzody chlewnej i drobiu na Filipinach. Projekt wpłynie również na redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz redukcję odoru, a także przyczyni się do powstania nowych miejsc pracy dla lokalnej społeczności. Osiągane redukcje mają wynosić ok. 48 tys. t CO₂ ekw. rocznie.
- Z informacji podanych przez Sekretariat Konwencji Klimatycznej wynika, że do tej pory zarejestrowano projekty CDM w 88 krajach rozwijających się, a liczba projektów oczekujących na rejestrację w pierwszym półroczu tego roku spadła o 75% w porównaniu z pierwszym półroczem 2012 r.⁸
- Duńska agencja UNEP Risoe przy wsparciu Sekretariatu Konwencji Klimatycznej przygotowała raporty nt. potencjału

5

[http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/linking/document
ation_en.htm](http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/linking/documentation_en.htm)

⁶ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 389/2013 z dnia 2 maja 2013 r. ustanawiające rejestr Unii zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, decyzjami nr 280/2004/WE i nr 406/2009/WE Parlamentu

Europejskiego i Rady oraz uchylające rozporządzenia Komisji (UE) nr 920/2010 i nr 1193/2011

⁷ RMU (removal unit) – jednostka pochłaniania (1 tona CO₂ pochłonięta w wyniku zmiany sposobów użytkowania gruntów rolnych lub leśnych, w tym zalesiania, ponownego zalesiania i wylesiania lub prowadzonej gospodarki leśnej).

⁸ Carbon Market Europe, vol. 12, issue 27, 19 July 2013

redukcyjnego w 15 krajach rozwijających się (m.in. w takich jak: Kongo, Ghana, Malawi, Rwanda oraz Mianma i Fidżi). Raporty mogą być punktem wyjścia do decyzji o realizacji inwestycji w jednym z tych krajów.

- ▶ W lipcu rząd Australii oświadczył, że skróci czas obowiązywania podatku CO₂ i w krótszym, niż zapowiadano wcześniej, czasie wprowadzi system handlu uprawnieniami do emisjami. System ten ma obowiązywać już od 1 lipca 2014 r. W oświadczeniu prasowym rządu⁹ poinformowano, że wprowadzenie systemu będzie kosztowało ok. 3,8 mld AUD, jednak oszczędności dla gospodarstw domowych wyniosą ok. 150 AUD/rok za energię elektryczną i ok. 57 AUD/rok za gaz.
- ▶ Rada Zarządzająca CDM na ostatnim 74 spotkaniu postanowiła odrzucić postulaty deweloperów projektów dotyczące zmniejszenia opłat administracyjnych za redukcję emisji w ramach projektów CDM. Rada uznała, że zredukowanie opłat przyniosłoby niewielkie oszczędności dla realizujących projekty, natomiast spowodowałoby znaczący uszczerbek dla

środków gromadzonych przez ONZ. Rada doszła do wniosku, że zamiast redukować opłaty, lepszym rozwiązaniem będzie przeznaczenie środków pochodzących z nich na uruchomienie regionalnych centrów wspierających wdrażanie projektów CDM w krajach najbiedniejszych. W ten sposób zgromadzone środki mają sfinansować dwa dodatkowe regionalne ośrodki, które zostaną otwarte w Bogocie w Kolumbii oraz w Manili na Filipinach. Obecnie funkcjonują już trzy takie centra w Togo, Ugandzie i Grenadzie.

Tabela 5. Kalendarium najważniejszych wydarzeń w sierpniu 2013 r.

Dzień	Wydarzenie
26 sierpnia	Wznowienie pracy po przerwie wakacyjnej w Komisji Europejskiej, Parlamencie UE oraz RP
27-29 sierpnia	Prace konserwacyjne w Rejestrze uprawnień – od godz. 8:00 27 sierpnia do godz. 8:00 29 sierpnia
W sierpniu	Terminy aukcji EUA w UE*: ⇒ Od 1 sierpnia, każdy poniedziałek, wtorek i czwartek: Aukcja Unijna <u>1,7685 mln</u> uprawnień EUA (EEX) – start od 9:00 do 11:00 ⇒ Od 2 sierpnia, każdy piątek: Krajowa Aukcja Niemiecka, <u>2,01 mln</u> uprawnień EUA (EEX) – start od 9:00 do 11:00 ⇒ 14, 28 sierpnia: Krajowa Aukcja Brytyjska, <u>2,075 mln</u> uprawnień EUA (ICE) – start od 9:00 do 11:00

* na podstawie kalendarza aukcji giełd EEX i ICE/ECX
 Źródło: Opracowanie własne KOBiZE

⁹ <http://minister.innovation.gov.au>

Niniejszy dokument może być używany, kopiowany i rozpowszechniany, w całości lub w części, wyłącznie w celach niekomercyjnych i z zachowaniem praw autorskich, w szczególności ze wskazaniem źródła ich pochodzenia.

Działalność KOBiZE jest finansowana ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Kontakt:

Zespół Strategii i Analiz

Krajowy Ośrodek Bilansowania
i Zarządzania Emisjami

Instytut Ochrony Środowiska -
Państwowy Instytut Badawczy

ul. Chmielna 132/134
00-805 Warszawa

e-mail: raportCO2@kobize.pl